

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

**Министерство образования и науки Украины
Национальная академия педагогических наук Украины
Ассоциация университетов Украины
Одесская областная государственная администрация
Одесский городской совет
Одесский областной институт усовершенствования учителей
Образовательно-культурный центр «Институт Конфуция»**

**ЮЖНОУКРАИНСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ К. Д. УШИНСКОГО**

МАТЕРИАЛЫ

III МЕЖДУНАРОДНОГО КОНГРЕССА

**«ГЛОБАЛЬНЫЕ ВЫЗОВЫ ПЕДАГОГИЧЕСКОГО
ОБРАЗОВАНИЯ В УНИВЕРСИТЕТСКОМ ПРОСТРАНСТВЕ»**

18-21 мая 2017 года

Место проведения:

**Южноукраинский национальный педагогический университет
имени К. Д. Ушинского
(г. Одесса, ул. Старопортофранковская, 26)**

**Одесса
2017**

УДК 378.4:37.015.3+001
ББК 74+72я43
Г 54

Рекомендовано до друку рішенням ученої ради
Південноукраїнського національного педагогічного університету
імені К. Д. Ушинського
(протокол № 11 від 27 квітня 2017 року)

Укладачі:

Чебикін Олексій – доктор психологічних наук, академік НАПН України (голова)
Ананьєв Антон – кандидат психологічних наук, приват-професор (Україна)
Андрущенко Віктор – доктор філософських наук, академік НАПН України (Україна)
Богуш Алла – доктор педагогічних наук, академік НАПН України (Україна)
Білова Наталія – кандидат педагогічних наук, приват-професор (Україна)
Балуба Ігор – кандидат історичних наук, начальник відділу педагогічної та післядипломної освіти Міністерства освіти і науки України (Україна)
Бідний Григорій – професор Університетського коледжу м. Нью Джерсі (США)
Богданова Інна – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Гаєвець Яна – кандидат педагогічних наук, викладач (Україна)
Гайжугіс Альгірдас – габілітований доктор гуманітарних наук, академік, член-кореспондент Академії наук Литовської республіки (Литва)
Дін Сін – PhD, координатор Освітньо-культурного центру КНР «Інститут Конфуція» (Китай)
Джангулашвілі Леван – професор (Грузія)
Джуринський Петро – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Долинський Борис – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Жаровцева Тетяна – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Жук Олександр – доктор педагогічних наук, професор (Білорусь)
Задорожна Любов – кандидат філософських наук, заступник директора Одеського обласного інституту вдосконалення вчителів (Україна)
Койчева Тетяна – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Копусь Ольга – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Курлянд Зінаїда – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Мартінова Раїса – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України (Україна)
Музиченко Ганна – доктор політичних наук, професор (Україна)
Наумкіна Світлана – доктор політичних наук, професор (Україна)
Осипова Тетяна – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Пальшкова Ірина – доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Попова Олександра – кандидат педагогічних наук, доцент (Україна)
Саннікова Ольга – доктор психологічних наук, професор, академік НАПН України (Україна)
Симоненко Світлана – доктор психологічних наук, професор (Україна)
Скворцова Світлана – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України (Україна)
Тарасенко Ольга – доктор мистецтвознавства, професор (Україна)
Хмель Наталя – кандидат психологічних наук, приват-професор (Україна)
Яковлева Марина – кандидат психологічних наук, доцент (Україна)

Усі матеріали друкуються в авторській редакції.

Глобальні виклики педагогічної освіти в університетському просторі : матеріали III Міжнародного Конгресу (м. Одеса, 18-21 травня 2017 року) / Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 678 с.

ISBN 978-966-916-275-5

До збірника ввійшли матеріали III Міжнародного Конгресу «Глобальні виклики педагогічної освіти в університетському просторі», присвяченого узагальненню педагогічних, психологічних та соціально-політичних аспектів підготовки сучасного вчителя; системі формування духовного та інтелектуального потенціалу сучасної молоді; перспективним психолого-педагогічних концепціям підготовки вчителя в системі університетської освіти; інноваційним авторським педагогічним технологіям.

Збірник рекомендовано для широкого кола фахівців, які цікавляться проблемами педагогічної освіти.

УДК 378.4:37.015.3+001
ББК 74+72я43

ISBN 978-966-916-275-5

© Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського, 2017

термінології у науковому та інших (невластивих для термів) стилях мови. Це вможливило наявність великої кількості українськомовних текстів на сторінках різних веб-сайтів.

Отже, дистанційна освіта є надзвичайно важливою складовою в процесі формування лінгвістичної компетентності майбутніх учителів-мовознавців під час вивчення «Основ термінознавства» студентами-філологами.

Література

1. Білозерська Л. П. Термінологія та переклад: навч. посіб. / Л. П. Білозерська, Н. В. Возненко, С. В. Радецька. – Вінниця: Нова кн., 2010. – 232 с.
2. Д'яков А. С. Основи термінотворення: Семантичні та соціолінгвістичні аспекти / А. С. Д'яков, Т. Р. Кияк, З. Б. Куделько. – К.: Academia, 2000. – 218 с.
3. Зарицький М. С. Актуальні проблеми українського термінознавства [Текст]: навч. посіб. / М. С. Зарицький; Національний технічний ун-т «Київський політехнічний ін-т». – К.: НТУУ «КПІ», 2007. – 56 с.
4. Корнієнко С. І. Сутність і основні характеристики лінгвістичної компетентності майбутніх учителів болгарської мови / Корнієнко С.І. // [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://vuzlib.com/content/view/416/>. – Заголовок з екрану.
5. Михайлова О. Г. Українська наукова термінологія [Текст]: навч. посібник / О. Г. Михайлова [и др.]; Національний технічний ун-т «Харківський політехнічний ін-т». – Х.: НТУ «ХПІ», 2002. – 119 с.
6. Навальна М. Науково-технічна термінологія [Текст]: навч.-метод. посіб. (для студ. зі спец. «Документознавство») / Марина Навальна; ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди», Каф. проф. освіти. – Переяслав-Хмельницький: Вид-во КСВ, 2013. – 83 с.
7. Панько Т. І. Українське термінознавство: підручник / Т. І. Панько, І. М. Кочан, Г. П. Мацюк – Львів: Світ, 1994. – 216 с.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ-МОВОЗНАВЦІВ

Крупеньова Т. І.

Університет Ушинського, Україна

Досягнення високого рівня сформованості готовності випускника філологічного факультету педагогічного вишу до професійної діяльності може бути здійснене лише при побудові навчання як цілісної системи, під якою прийнято розуміти певне ціле, що складається із взаємопов'язаних між собою елементів, при чому закони, принципи чи порядок зв'язку цих елементів створюють внутрішню структуру системи, а характер її взаємодії з оточуючим середовищем – її функціонування. Успішне вирішення задачі реформування освітнього процесу в сучасних умовах пов'язане з проблемою підвищення якості підготовки педагогів, у тому числі і вчителів філологічного профілю. Аналіз психолого-педагогічної та методичної літератури з проблеми дослідження вказує на той факт, що до цього часу недостатньо вивчені педагогічні засади підготовки вчителів до навчально-виховного процесу, не розроблені шляхи й методи, які б сприяли ефективній підготовці вчителів до виховного процесу. Виклики лінгвістичної глобалізації, стрімкий розвиток комунікативних технологій актуалізували посилення уваги до якості професійної підготовки фахівців в галузі філології, які не лише володіють ґрунтовними теоретичними знаннями і практичними вміннями, але передусім майстерно оперують комунікативними стратегіями і тактиками, кваліфіковано використовують мову, здійснюють стандартизацію та уніфікацію науково-технічної термінології, розробляють методи і технології автоматичного анотування, реферування, машинного перекладу, зарубіжної літератури тощо.

Підготовка філологів у системі вищої освіти розглядалася вченими в контексті діалогу культур та цивілізацій (В.Біблер, Н.Бориско, Ю.Ємельянов, А.Сахаров та ін.), на рівні шляхів, способів, методів засвоєння іншомовної культури (Г.Волков, Ю.Пассов, Г.Китайгородська та ін.), на основі інтегративного підходу (Г.Борозенець, І.Крестинський, О.Протасова, І.Румянцева, О.Шавенков та ін.), формування професійної компетентності та її окремих складників (В.Баркасі, Л.Бродська, С.Будак, Т.Колодько, Н.Щерба), професійної культури та розвитку творчого потенціалу майбутніх учителів іноземних мов (Я.Черньонков, С.Хмельковська), професійної підготовки майбутніх учителів української мови та літератури (О.Семенов, Г.Клочек).

Суспільство XXI століття чекає на вчителя-філолога, котрий має філологічні та психолого-педагогічні знання, розвинене мовне чуття, володіє фольклорно-літературно-мистецьким потенціалом, творчим стилем мислення, гнучким розумом, навичками ораторського мистецтва і ділового стилю спілкування, розуміється в питаннях історичного розвитку рідного народу. Учителю-мовник має знати нові технології навчання; методи формування навичок самостійної роботи, розвитку творчих здібностей, логічного мислення учнів; повинен уміти проектувати, контролювати,

моделювати і проводити уроки і виховні заняття з елементами інформаційно-комп'ютерних технологій. Практика свідчить, що рівень підготовки майбутніх філологів залежить від використання ефективних методів, способів контролю за навчально-пізнавальною діяльністю студентів. Стосовно навчально-пізнавальної діяльності, оцінка означає встановлення ступеня виконання студентами завдань, поставлених перед ними в процесі навчання, рівня їхньої підготовки і розвитку, якості здобутих знань, на основі яких формуються комунікативні уміння та навички.

Для узагальнення всіх згаданих вище вимог до педагога використовується поняття професійної компетентності. Професійна компетентність педагога-філолога – це сукупність ключових компетенцій, за допомогою яких він здійснює професійну педагогічну діяльність [1, с. 56]. Серед основних показників професійної компетентності викладача-філолога В.О.Коваль виділяє наступні: особистісні якості; усвідомлення ролі педагога у вихованні громадянина, патріота; безперервне підвищення загальної та професійної культури; пошукова діяльність педагога; конструювання власного педагогічного досвіду; володіння методами педагогічного дослідження; результативність навчально-виховного процесу; активна педагогічна діяльність, спрямована на перетворення особистості учня, учителя [2, с. 119].

Викладачі є вагомими носіями демократичних змін у суспільстві, тому засобами навчально-виховного процесу у вищій школі вони здатні сприяти розвитку таких рис характеру у студентів, які формують повноцінних громадян, незалежно від того, представниками якої країни є ці студенти. Формування особистості у вищому навчальному закладі відбувається під впливом освітнього середовища, у процесі комунікації з однокурсниками, викладачами, студентами старших або молодших курсів як рідного факультету, так й інших факультетів закладу. У процесі адаптації безпосередньо до ролі студента відбувається і активний процес соціалізації, набуття студентами певних рис майбутньої професії. Освітнє середовище вищого навчального закладу потрібно визначати як цілісний соціально-психологічний простір, який охоплює сукупність умов, взаємозв'язків, сформованих на основі міжособистісної взаємодії, систему цілей, намірів, засобів комунікації й інформації, які відіграють освітню роль, а також організованих педагогічних впливів, процесів. Студенти як цілісний колектив, навчаючись в університеті впродовж п'яти років, повинні усвідомити своє місце у суспільстві і в житті країни зокрема. Навчання у вищому закладі сприяє формуванню у молоді професійних компетенцій, надає можливості для реалізації свого особистісного потенціалу. Тому для виховання українських та іноземних студентів як свідомих представників громадянського суспільства потрібно створити таке освітнє середовище, яке є моделлю демократичного суспільства, у якому проповідуються громадянські цінності. Таке освітнє середовище є полікультурним за своїм змістом, воно здатне створити позитивні умови для повноцінного розвитку, для формування та становлення особистості студента – рівноправного суб'єкта навчально-виховного процесу.

Отже, в основі підготовки фахівця лежить компетентнісний підхід, вітчизняний філолог має бути сформований як особистість, самовмотивований фахівець, майбутній науковець, дослідник. Перспективним вважаємо необхідність розробки ефективних методик і системи методичного забезпечення, які б сприяли оптимізації підготовки майбутніх учителів до виховної діяльності.

Література

1. Лук'янова М.І. Психолого-педагогічна компетентність учителя / М.І. Лук'янова // Дайджест педагогічних ідей та технологій «Школа-парк». – 2002. – № 2. – С. 56–61.
2. Коваль В. О. Теоретичні і методичні засади формування професійної компетентності майбутніх учителів-філологів у вищих педагогічних навчальних закладах : [монографія] / В. О. Коваль. – Умань, 2013. – 455 с.

ЛІНГВОКОНЦЕПТОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ОПАНУВАННЯ СТУДЕНТАМИ ФІЛОЛОГІЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ ПРОСТОРУ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Кучерява О. А.

Університет Ушинського, Україна

У центрі уваги сучасної лінгводидактики знаходяться два взаємопов'язаних поняття «культури» й «концепту», які зумовили появу лінгвокультурологічного та лінгвоконцептологічного підходів до навчання рідної мови. Теоретико-методологічним підґрунтям обох підходів слугують відповідні напрями лінгвістичних досліджень – лінгвокультурологія та лінгвоконцептологія.

Лінгвокультурологія, за визначенням О. О. Селіванової, як складова етнолінгвістики «вивчає фіксацію в мові, етнотекстах і дискурсивній практиці духовної й матеріальної культури народу,